

Pearl Harbor en het Tonkin-incident

Het creëren van oorlogsredenen (2)

Incidenten die tot oorlog hebben geleid blijken dikwijls bewust uitgelokt of zelfs gecreëerd te zijn. Er zijn sterke aanwijzingen dat de aanval op Pearl Harbor in 1941 vooraf bekend was bij de VS. En de aanleiding voor de oorlog in Vietnam, het 'Tonkin-incident', is waarschijnlijk in scène gezet.

Daniël de Wit

John Toland, historicus en winnaar van een Pulitzerprijs, schrijft in zijn boek 'Infamy, Pearl Harbor and its Aftermath' dat president Roosevelt voorkennis had van de aanval op Pearl Harbor, die de VS de tweede wereldoorlog in zoog. De Amerikaanse regering was op de hoogte van de komende aanval, dankzij informatie van de Nederlandse regering. Hij vernam dit van de Nederlandse generaal Albert C. Wedemeyer. Deze vertelde hoe tijdens een bijeenkomst in 1943 vice-admiraal Conrad E. L. Helfrich van de Nederlandse marine zijn verbazing had uitgesproken dat de Amerikanen waren verrast door de aanval op Pearl Harbor. De Nederlanders hadden de Japanse code gebroken en waren van de aanval van tevoren op de hoogte en daarop had de Nederlandse regering de Amerikaanse regering gewaarschuwd. In dit verband zijn ook de notities van Harold Ickes, de adviseur van Roosevelt, opmerkelijk te noemen. Hij schrijft in een memo aan zijn president op 23 juni 1941, een dag na Hitlers invasie van Rusland: 'Als gevolg van het [Amerikaanse] olie-embargo

voor Japan zou er een situatie kunnen ontstaan waarbij het niet alleen mogelijk, maar zelfs gemakkelijk zou worden om op effectieve wijze in deze oorlog te geraken.' Het Witte Huis dacht in dit soort omwegen omdat driekwart van de bevolking niet betrokken wilde raken bij WO-II. Oorlogsminister Henry Stimson schrijft op 25 november 1941 in zijn dagboek: 'De vraag was hoe we ze [Japan] zover moesten krijgen om het eerste schot te lossen.'

Driemogendhedenpact

Om het oorlogsdoel van de Amerikaanse regering te bereiken, ontwikkelde de in Japan geboren en getogen luitenant Arthur McCollum een acht-stappenplan, onthult auteur Robert B. Stinnett in mei 2000 tijdens een presentatie van zijn boek 'Day of Deceit - The truth about FDR and Pearl Harbor'.

Het stappenplan was gebaseerd op het feit dat niet alleen de diplomatieke code maar ook de militaire code van de Japanners was gekraakt waardoor 11 maanden lang, tot de aanval op Pearl Harbor, de VS volledig op de

hoogte waren van de Japanse plannen. Stinnett is oorlogsveteraan, heeft nog met George Bush Sr. gediend op een oorlogsschip, en heeft dankzij de *Freedom Of Information Act* voor zijn boek zestien maanden lang in de archieven kunnen zitten. Auteur Gore Vidal, *The New York Times* en de *Washington Post* waren zeer positief over zijn boek.

Het belangrijkste deel van de acht stappen, was 'Actie F', zorgen dat de Stille-Oceaanvloot in het kwetsbare Hawaïaanse Pearl Harbor kwam te liggen, in plaats van aan de Westkust van de VS. Op 8 oktober 1940, een dag na het ontvangen van het plan, had Roosevelt het goedgekeurd en bracht hij de commandant van de Amerikaanse vloot, admiraal James Richardson, op de hoogte. Deze weigerde mee te werken en werd ontslagen, waarna Roosevelt diens baan gaf aan de tot dan toe onbekende admiraal Husband Kimmel die hij bevorderde tot viersterren-admiraal. Dezelfde bliksem-carrière onderging Walter Short die werd gepromoveerd tot driesterrenluitenant-generaal en de baas werd over de legertroepen in Hawaï.

Intussen zat de vijand niet stil, zo wist Roosevelt, dankzij de steeds onderschepte berichten van een Japanse spion die vanaf maart 1941 in Pearl Harbor voorbereidingen trof voor het Japanse bombardement. De spion heeft ongehinderd zijn werk kunnen doen. Ook de aanvalsplannen die de Japanse admiraal Yamamoto ontwikkelde, werden op de voet gevolgd. Dit was mogelijk dankzij de onderschepping van gecodeerde berichten door 22 radiostations, waaronder Britse en Nederlandse in 'Indië', waarna de berichten door de VS werden gedecodeerd. Plan B uit het 8-stappenplan: 'Overeenkomsten moeten worden getroffen met de Nederlanders teneinde Amerikaanse marinetroepen te stationeren in Indië.'

Schrootschuiten

Eind november 1941 stuurt Roosevelt een bericht naar alle militaire commandanten: 'De VS verlangt dat Japan de eerste openlijke daad stelt.'

Intussen zei Roosevelt tegen het Amerikaanse publiek: 'Ik zal uw zonen niet ten oorlog sturen, tenzij we worden aangevallen.'

Zodra de Japanners waren vertrokken voor hun aanval, werden schepen op de route naar Pearl Harbor op last van de Amerikaanse marine omgeleid om te voorkomen dat ze onderweg de Japanners zouden kruisen. Omdat midden in de enorme Stille Oceaan de vloot er wel heel kwetsbaar bij lag, trof Roosevelt zijn maatregelen. Hij zorgde dat de nieuwste oorlogsbodems Pearl Harbor verlieten naar een veilige

haven, zodat alleen een stel afgeschreven schepen uit de Eerste Wereldoorlog overbleven. Pearl Harbor werd aangevallen op 7 december 1941; er vielen bijna 2400 doden.

Communistische torpedoboten

De aanleiding voor het begin van de Vietnamoorlog was het Tonkin-Golfincident waarbij het 'Vrije Westen' werd aangevallen door de 'imperialistische communisten'. Maar bijna veertig jaar later is niet iedereen het daar nog over eens. Zelfs een gezaghebbende Amerikaanse encyclopedie houdt een slag om de arm: 'Op vier augustus 1964 zouden Noord-Vietnamese torpedoboten, waarvan wordt beweerd dat ze niet zouden zijn geprovoceerd, in de Golf van Tonkin Amerikaanse *destroyers* hebben aangevallen die daar informatie verzamelden en doorgaven

'De vraag was hoe we Japan zover moesten krijgen om het eerste schot te lossen'

aan Zuid-Vietnam', schrijft Encyclopedia.com.

In het tijdschrift *Vietnam* van augustus 1997 schrijft de Amerikaanse kapitein Ronnie E. Ford dat dankzij allerlei nieuwe publicaties en vrijgegeven overheidsdocumenten het verhaal aan het licht komt van voormalige Zuidvietnamese speciale strijdkrachten die deel waren van de Amerikaanse geheime operatie Plan 34A. Een van

de mensen die altijd al heeft geijverd dat de waarheid over de aanleiding van de Vietnamoorlog aan het licht kwam, is Daniel Ellsberg. Hij werkte toentertijd in het Pentagon en las de meest recente legerverslagen die ongcensureerd binnenkwamen over de netelige situatie voorafgaand aan de oorlog met Vietnam en werkte later aan het top secret document 'Decision-making in Vietnam, 1945-68' van defensie-minister Robert McNamara. In 1969 fotokopieerde hij het 7000-pagina's tellende rapport en gaf het aan een onderzoekscommissie en aan een aantal kranten, waarna het bekend werd als de 'Pentagon Papers'. In het eerste hoofdstuk van zijn boek 'Secrets, A Memoir of Vietnam and the Pentagon Papers' schrijft hij over het contrast tussen wat hij las van wat er werkelijk gebeurde en de berichten die het Pentagon verspreidde aan het Congres. Dat begon ermee dat informatie werd achtergehouden over de achtergronden bij Plan 34A, ook wel 34 Alpha.

Onrust stoken

Plan 34A was een CIA-operatie die bestond uit het onrust stoken en provoceren van het Noord-Vietnamese leger door het uitvoeren van bombardementen en sabotageacties. Doel was het ontlokken van tegenacties zodat een reden zou ontstaan Noord-Vietnam de oorlog te verklaren. Om de resultaten van de provocaties maar niet te missen, was er een *destroyer* van de DeSoto-patrouille in de buurt. Die droeg verder zijn steentje bij door spionagepatrouilles uit te voeren bin-

nen de territoriale wateren van Noord-Vietnam.

Na een eerste Noord-Vietnamese tegenaanval waarbij geen slachtoffers waren gevallen aan Amerikaanse kant, besloot president Johnson geen verdere actie te ondernemen, behalve het toevoegen van een destroyer aan de DeSoto-patrouille. Ook stuurde hij een formeel protest naar Hanoi dat 'iedere volgend ongeprovoceerd offensief tegen de Amerikaanse strijdkrachten onvermijdelijk ernstige gevolgen' zou hebben.

Op 4 augustus rapporteerden de USS Maddox en de USS C. Turner Joy dat ze werden aangevallen, een tweede aanval dus, 17 uur na '34 Alpha'-aanvallen op Cap Vinh Son en Cua Ron. Ellsberg krijgt van kapitein Herrick een serie bloedstollende berichten over de aanval die in het pikkedonker plaatsvindt. Overal zijn torpedo's die maar ternauwernood worden ontweken door de schepen die intussen hard terugvechten. Ineens stoppen de berichten en heeft Ellsberg tijd om te beginnen aan het sorteren van de informatie.

Schaduwshieten

Na een halfuur komt een nieuwe berichtenstroom op gang, maar nu veel kalmer dan de eerdere woeste wateren: Herrick meldt dat ondanks alle chaotische actie er mogelijk helemaal geen aanval is geweest. Deel van alle paniek was dat de sonarman van de Maddox het schroefgeluid van zijn eigen boot heeft aangehoord voor dat

van torpedo's, waarna de hel losbrak en urenlang in het wilde weg wordt geschoten door de schepen en Amerikaanse gevechtsvliegtuigen die ten hulp komen. Op de door Herrick voorgestelde verkenningvlucht kan piloot James Stockdale geen enkel overblijfsel van een gevecht constateren en rapporteert 'niets dan zwarte zee en Amerikaanse vuurkracht'. Ellsberg zegt: 'In latere jaren was het duidelijk dat er geen aanval was geweest. Ze bevochten radar- en sonarschaduw

'De vergelijking van Pearl Harbor met 9/11 zou wel eens treffender kunnen zijn dan bedoeld'

in het water, waarop ze vuurden. En er waren geen torpedo's in het water, zoals ze hadden ge-meend.'

Kapitein Ford in het tijdschrift *Vietnam*: 'Ondanks de aanbeveling van de recentelijk aangestelde kapitein John J. Herrick dat de omstandigheden - duisternis, een stormachtige zee en een onervaren bemanning - reden was voor een 'grondig onderzoek' zei oorlogsminister McNamara tegen het Congres dat er 'onweerlegbaar bewijs' was van een tweede 'ongeprovoceerde aanval' op Amerikaanse schepen'. Enkele uren na diens onthullingen gaf het Congres haar goedkeuring aan de Tonkin-Golfresolutie. Hiermee waren de geheime plannen geslaagd die toentertijd eerder tot in detail door

Ellsberg hoogstpersoonlijk aan het 303 Committee waren bezorgd ter verificatie. Dit comité autoriseerde alle geheime operaties en overlegde ze met de president. De VS begonnen de Vietnamoorlog op basis van een geprovoceerde aanval die niet had plaatsgevonden.

Het historisch perspectief van die periode maakt nog meer duidelijk over het waarom van de oorlog met Vietnam. In 1964 moest president Johnson het opnemen tegen de oorlogszuchtige republikein Barry Goldwater. Johnson's tactische ambitie om de rol van aangevallen vredesduif te vervullen, betaalde zich uit na de aanname in augustus 1964 van de 'Tonkin-Golfresolutie': in november kon hij de verkiezingswinst met het grootste verschil ooit noteren.

Oorlog tegen terrorisme

George W. Bush vergeleek de '9/11'-aanval met die op Pearl Harbor. Zou het, gezien de prestaties van zijn voorgangers, kunnen zijn dat die vergelijking treffender is dan bedoeld? De lijst met aanwijzingen dat het Witte Huis van tevoren van de aanslag op de hoogte was, groeit met de dag en dat begint ook binnen de reguliere media op te vallen, getuige een groot artikel in *The Guardian* van Gore Vidal met allerlei bewijzen, en soortgelijke artikelen van de voormalige ministers Von Bülow (Duitsland) en Meacher (Engeland).

Bronvermeldingen op www.daanspeak.com/HumanistDec2003.html

